

ВСТУП

Камінь упродовж тисячоліть людство використовує для виготовлення житла, культових споруд, скульптур тощо. Наприклад, місто Баальбек у Лівані, залишки стародавніх міст у Південній Америці доіндіанських часів, Стоунхендж, єгипетські піраміди, статуї Давньої Греції, Давнього Риму виготовлені з каменю. У нашій країні застосування каменю також має тисячолітню історію. Це і культові споруди часів візантійської імперії на півдні країни, церкви часів Київської Русі, знаменитий заповідник Тустань, на місці якого стояла фортеця на кам'яній скелі, церкви і замки часів середньовіччя.

Матеріали кам'яних споруд та пам'яток архітектури мають надзвичайно важливу роль у формуванні будови споруд, їхнього естетичного сприйняття, термінів експлуатації. Реставраційна робота з кам'яними пам'ятками архітектури передбачає урахування архітектурно-будівельних норм, природних, соціальних чинників та правил техніки безпеки. Не менш важливим є естетичне сприйняття реставрованих пам'яток.

У сучасній реставраційній практиці спостерігається застосування матеріалів, які не забезпечують довгостроковий термін експлуатації пам'ятки, виготовленої з каменю, чи будівлі, чи статуї, чи окремих елементів реставрованих об'єктів. Одна з причин – недостатнє розуміння реставраторів фізико-хімічної сутності процесів, що відбуваються у кам'яних пам'ятках під час їх експлуатації, реставрації та зберігання. Важливим аспектом підготовки спеціаліста-реставратора є розгляд структури застосовуваних матеріалів, стандартів, згідно з якими виготовлено речовини та матеріали, що застосовуються в реставраційній практиці, екологічної складової як застосування матеріалів, так і їхньої експлуатації.

Основною метою реставраційних робіт є продовження життя пам'ятника історії та культури. Для досягнення цієї мети виконують реставраційні, консерваційні та відновлювальні роботи.

Цей посібник призначено для надання студентам інтегрованих знань, необхідних для вивчення цього предмета, які на практиці можна використовувати під час реставраційних робіт.

Передбачено, що під час вивчення реставраційного матеріалознавства студенти виконують дипломні роботи з реставрації історичних об'єктів, виготовлених з каменю.

Майбутньому реставратору каменю можна рекомендувати до вивчення праці та підручники провідних спеціалістів у цій галузі, відомості про які наведено наприкінці посібника.